

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 5 listopada 2020 r.

Pozycja 353

POSTANOWIENIE

z dnia 16 października 2019 r.

Sygn. akt Ts 171/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.W.V. w sprawie zgodności:

„art. 51 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (Dz. U. 1958 Nr. 17 poz. 70) [art. 54 ust. 1 i ust. 2 według tekstu jednolitego w Dz. U. z 1961 r., nr 18, poz. 94]” z art. 2, art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ewentualnie

„art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (Dz. U. 1958 Nr. 17 poz. 70) [art. 54 ust. 1 i ust. 2 według tekstu jednolitego w Dz. U. z 1961 r., nr 18, poz. 94] w zakresie w jakim stanowi podstawę do wywłaszczenia właścicieli nieruchomości budynkowych, które na mocy art. 5 dekretu o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy z dnia 26 października 1945 r. (Dz. U. 1945 Nr 50 poz. 279) stanowiły w dniu wejścia w życie w/w ustawy samodzielne nieruchomości” z art. 2, art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 2 Konstytucji

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 29 listopada 2018 r. (data nadania) A.W.V. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez radcę prawnego ustanowionego z wyboru, wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Zabudowana nieruchomość położona w W. [...] oznaczona nr hipoteki [...] z dniem 22 listopada 1945 r. stała się własnością gminy W., a następnie przeszła na własność Skarbu Państwa. Poprzednia właścicielka – J.M.W. – złożyła wniosek o przyznanie jej prawa własności czasowej do gruntu przedmiotowej nieruchomości za czynszem symbolicznym.

Prezydium Rady Narodowej W. 20 września 1960 r. (sygn. [...]), na podstawie art. 1 dekretu z dnia 25 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze W. (Dz. U. Nr 50, poz. 279) oraz art. 21 i art. 59 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach

narodowych (Dz. U. Nr 5, poz. 16), odmówiło wnioskodawczyni przyznania prawa własności czasowej.

Skarżąca, jako następca prawny byłej właścicielki przedmiotowej nieruchomości, wystąpiła z wnioskiem o stwierdzenie nieważności decyzji Prezydium Rady Narodowej z 1960 r., którą Samorządowe Kolegium Odwoławcze unieważniło decyzją z 31 maja 2007 r. (sygn. [...]).

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. 28 października 2009 r., wszczęło z urzędu postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego z 31 maja 2007 r. (sygn. [...]), stwierdzającej nieważność orzeczenia administracyjnego o odmowie przyznania prawa użytkowania wieczystego J.M.W. do gruntu nieruchomości położonej [...] nr hipoteki [...] – w części, w której Kolegium orzekło – co do gruntu Skarbu Państwa, czyli działki nr [...] i orzekło 11 stycznia 2010 r. (sygn. [...]) jej nieważność w części dotyczącej gruntu Skarbu Państwa tj. 7/100 części działki nr [...].

Decyzją z 20 maja 2010 r. (nr [...]) Minister Infrastruktury odmówił stwierdzenia nieważności orzeczenia Prezydium Rady Narodowej z 1960 r. Na skutek wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Minister Infrastruktury decyzją z 24 listopada 2010 r. (nr [...]) utrzymał w mocy własną decyzję z 20 maja 2010 r. Od tej decyzji skarżąca wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wyrokiem z 21 października 2011 r. (sygn. akt [...]) uchylił decyzje Ministra Infrastruktury z 24 listopada 2010 r. oraz z 20 maja 2010 r. w przedmiocie odmowy stwierdzenia nieważności orzeczenia administracyjnego. Od tego wyroku skargę kasacyjną wniósł Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

Naczelny Sąd Administracyjny, wyrokiem z 17 lipca 2012 r. (sygn. akt [...]) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w W. do ponownego rozpoznania.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wyrokiem z 19 listopada 2012 r. (sygn. akt [...]) uchylił decyzję Ministra Infrastruktury z 24 listopada 2010 r. Skarżąca wniosła od tego wyroku skargę kasacyjną.

Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 20 listopada 2013 r. (sygn. akt [...]) oddalił skargę kasacyjną.

Skarżąca zwróciła się do Ministra Infrastruktury i Rozwoju z wnioskiem o stwierdzenie nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej W. z 20 września 1960 r. (nr [...]). Decyzją z 8 maja 2015 r. (sygn. [...]) minister odmówił stwierdzenia nieważności orzeczenia administracyjnego w części działki ewidencyjnej nr [...] co do własności Skarbu Państwa, którą 5 października 2015 r. po ponownym rozpatrzeniu sprawy, na skutek wniosku skarżącej, utrzymał w mocy.

Skarżąca wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W., którą wyrokiem z 16 marca 2016 r. (sygn. akt [...]) sąd oddalił. Skargę kasacyjną na to orzeczenie Naczelny Sąd Administracyjny oddalił wyrokiem z 19 czerwca 2018 r. (sygn. akt [...]).

2. W ocenie skarżącej zaskarżony przepis był podstawą ostatecznego rozstrzygnięcia w jej sprawie i mimo uchylenia, nadal wywołuje skutki prawne.

Skarżąca uważa, że utrzymanie w mocy przez Naczelny Sąd Administracyjny orzeczenia Prezydium Rady Narodowej W. z 20 września 1960 r. pozbawiło ją restytucji w naturze udziału w 7/100 części spornej nieruchomości i potwierdziło zasadność wywłaszczenia dokonanego na mocy zaskarżonego przepisu bez odszkodowania za utracone w ten sposób mienie.

Zdaniem skarżącej, redakcja kwestionowanego przepisu wskazuje na retroaktywny charakter oraz nacjonalizacyjny cel, a nie wywłaszczenie, przez co narusza art. 2 i art. 21 Konstytucji.

W ocenie skarżącej przepisy pozbawiające ją w praktyce możliwości realizacji prawa własności są niezgodne z art. 64 ust. 1 i 2 oraz art. 2 w związku z art. 21 ust. 2 Konstytucji. Skarżąca zwraca również uwagę, że decyzje nadzorcze Ministra Infrastruktury i Rozwoju, utrzymane w mocy przez sądy administracyjne, doprowadziły do pozbawienia jej prawa własności nieruchomości i praw akcesoryjnych.

3. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 24 lipca 2019 r. pełnomocnik skarżącej został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

- 1) sprecyzowanie zakresu przedmiotowego skargi konstytucyjnej;
- 2) doręczenie pięciu egzemplarzy pełnomocnictwa szczególnego w zakresie określonym w art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK);
- 3) doręczenie odpisu i czterech kopii ostatecznego rozstrzygnięcia, w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, wydanego na podstawie zaskarżonego przepisu;
- 4) udokumentowanie daty doręczenia skarżącej orzeczenia, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

Pismem z 6 sierpnia 2019 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącej odniósł się do zarządzenia sędziego z 24 lipca 2019 r.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub inny organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach, prawach lub obowiązkach określonych w Konstytucji.

Skarga konstytucyjna jest nadzwyczajnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności lub praw, którego merytoryczne rozpoznanie uwarunkowane zostało spełnieniem przesłanek wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i z ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK).

Zgodnie z art. 61 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymaganiom, szczególnie tym, które wynikają z Konstytucji, a także, czy nie zachodzą przesłanki, o których mowa w u.o.t.p. TK.

2. W piśmie z 6 sierpnia 2019 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącej odniósł się do zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 24 lipca 2019 r. wskazując jako ostateczne rozstrzygnięcie w sprawie skarżącej decyzję Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 5 października 2015 r. (sygn. [...]). Jednocześnie udokumentował otrzymanie 29 sierpnia 2018 r. wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 19 czerwca 2018 r. (sygn. akt [...]).

3. Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Decyzja Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 5 października 2015 r. (sygn. [...]) nie jest decyzją rozstrzygającą o prawach lub wolnościach skarżącej, bowiem utrzymuje w mocy decyzję tego ministra z 8 maja 2015 r., która odnosiła się do orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej W. z 20 września 1960 r. Orzeczenie to przesądziło o prawach i wolnościach poprzedniej właścicielki nieruchomości i tym samym skarżącej, będącej jej

następcą prawnym. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 19 czerwca 2018 r. (sygn. akt [...]) zamykał natomiast drogę prawną w sprawie i czynił orzeczenie administracyjne z 20 września 1960 r. ostatecznym. Z tych względów orzeczenie administracyjne Prezydium Rady Narodowej z 20 września 1960 r. jest orzeczeniem ostatecznym w sprawie skarżącej.

4. Podstawową przesłanką skorzystania ze skargi konstytucyjnej, wynikającą z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jest wskazanie takich przepisów, które prowadzą do naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności skarżącego i jednocześnie stanowią podstawę ostatecznego orzeczenia sądu lub organu administracji publicznej.

Z dołączonych do skargi konstytucyjnej orzeczeń wynika, że kwestionowany przepis nie stanowił podstawy ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie skarżącej. W związku z tym skarga konstytucyjna nie spełnia zarówno konstytucyjnego jak i ustawowego wymogu określonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

5. Z uwagi na to, że skarga konstytucyjna nie spełnia wymogu odnośnie przedmiotu skargi a usunięcie braku nie jest możliwe, Trybunał, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK, odmawia nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.